

בס"ד. יום שמחת תורה, ה'תשכ"ו

(הנחה בלתי מוגה)

הללו את הוי' כל גוים שבחיהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו ואמת הוי' לעולם גוי'. וצריך להבין, מהי השייכות דגבר עלינו חסדו להללו את הוי' כל גוים⁵, הן להפירוש שכי גבר עלינו חסדו הוא נתינת טעם שבגלל זה יהללו וישבחו את הוי' כל גוים, והן להפירוש בקצה ההפכי, הללו את הוי' כל גוים ועי"ז יהי גבר עלינו חסדו⁶.

(ב) ונקודת הביאור בזה⁴, שהענין דהללו את הוי' כל גוים הוא בחג הסוכות, שבו מקריבים שבעים פרים כנגד שבעים אומות⁵, ומצד זה מהללים ומשבחים לה' כל הגוים והאומים. והטעם לזה הוא לפי שגבר עלינו חסדו בהימים שלפני חג הסוכות, היינו ביוהכ"פ, שבו נתרצה הקב"ה לישראל באמרו סלחתי כדברך⁶, ודוקא לאחרי כן יכולים בני"י להתעסק בביורו הגוים והאומים ע"י הקרבת הע' פרים שכנגד הע' אומות, עד שהם מהללים ומשבחים את הוי'. ועוד פירוש בזה, לאידך גיסא, שלאחרי שהללו את ה' כל גוים מצד הקרבת הע' פרים בחג הסוכות, הנה עי"ז נעשה בשמע"צ (ושמח"ת) הענין דגבר עלינו חסדו, דהיינו התגברות החסד לבני"י דוקא, שזהו שמקריבים בשמע"צ פר אחד איל אחד⁷, כנגד אומה יחידה⁸, באופן דישראל ומלכא בלחודוהי. וגם ענין זה נמשך אח"כ גם בעולם, שזהו אומרו ואמת הוי' לעולם, שהעולם כולו נעשה חדור (דורכגענומען) בהענין דאמת הוי', שאין עוד מלבדו¹⁰.

(5) סוכה נה, ב. תנחומא פינחס טז.
במדב"ר פכ"א, כד.
(6) תנחומא פקודי יא. פרש"י תשא לג, יא.
עקב ט, יח. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 570 הערה 10.
(7) פינחס כט, לו.
(8) סוכה שם.
(9) ראה זח"א רח, ב. הובא ונתבאר בריש וסוף ד"ה ביום השמע"צ באוה"ת שמע"צ ח"ה ע' ב'קמט. ע' ב'קנג; תרפ"ז (סה"מ תרפ"ז ע' לו. ע' נא).
(10) ואתחנן ד, לה.

(1) תהלים קיז.
(2) ראה רד"ה הללו את ה' במאמרי אדה"ז תקס"ט (קה"ת, תשס"ה) ע' רפה. ועם הגהות — אוה"ת סוכות ע' א'תשנה. רד"ה הנ"ל עת"ר (סה"מ עת"ר ע' רנט). תשל"א (תו"מ סה"מ תשרי ע' קפו ואילך).
(3) ראה מאמרי אדה"ז שם ע' רמו. אוה"ת שם ע' א'תשסז.
(4) בהבא לקמן — ראה מאמרי אדה"ז שם ע' רלח ואילך. אוה"ת שם ע' א'תשנה ואילך. וראה גם ד"ה הללו את הוי' דיום ב' דחג הסוכות (לעיל ע' 63 ואילך).

ג) **וביאור** הענין, דהנה, במשך שבעת ימי חג הסוכות נעשה בירור הע' אומות ע"י הקרבת הע' פרים, והיינו, לפי שכללות ענין הקרבן הוא שמקריבים ע"ג המזבח את החלב והדם, ודוגמתו בעבודת האדם¹¹, שהחלב הו"ע התענוג, והדם הו"ע החיות, וענין ההקרבה הוא להוציא את התענוג והחיות שבאדם ולהעלותו לקדושה, ע"ד מ"ש¹² כל חלב להוי', שזהו"ע ההקרבה ע"ג המזבח להיות ריח ניחוח להוי'¹³. וכיון שעיקר וכללות העולם מתחיל ממין המדבר, נמצא, שע"י הקרבת הע' פרים שהם כנגד הע' אומות נעשה בירור כללות העולם שנעשה דירה לו ית'¹⁴.

אמנם כדי שבנ"י יהיו יכולים לפעול בירור הע' אומות וכללות העולם, צריכים הם בעצמם להיות מבוררים בתכלית, וזהו שהקרבת הע' פרים בחג הסוכות היא לאחרי עבודת התשובה דיוהכ"פ (שבאה לאחרי כללות העבודה דעשי"ת, ולפנ"ז גם העבודה דחודש אלול), שאז נעשה הענין דסלחתי כדברך, וישראל נעשים טהורים ונקיים מכל סיג ופסולת, ודוקא אז יכולים הם לפעול הבירור בהע' אומות וכללות העולם להעלותם עד לתכלית העילוי. וזהו ג"כ סדר הקרבת הע' פרים הוא באופן שביום הראשון מקריבים י"ג פרים¹⁵, כי, מספר י"ג מורה על י"ג מדות הרחמים שאינן חוזרות ריקם¹⁶, שהם בבחי' רב חסד, שזהו חסד שלמעלה ממדידה והגבלה, היינו, שההמשכה מלמעלה אינה לפי ערך עבודת האדם. והענין בזה, שהתכלית היא שעבודת האדם תהי' לא רק בכל לבכך ובכל נפשך, אלא גם בכל מאדך¹⁷, שמאד הו"ע שלמעלה ממדידה והגבלה¹⁸. וזהו ג"כ שלאחרי שהעבודה היא באופן שבאתעדל"ת אתעדל"ע, כמים הפנים גו'¹⁹, אזי פועלים שיומשך מלמעלה שלא לפי ערך עבודת האדם, למעלה ממדידה והגבלה. וזהו ענין י"ג מדה"ר שלמעלה ממדידה והגבלה, שלכן נמשך מהם הכח לענין התשובה, כמ"ש²⁰ ויעבור הוי' על פניו ויקרא הוי' הוי', אחת קודם שיחטא ואחת אחר שיחטא¹⁶, היינו, שמבלי הבט על כל הענינים שהיו במשך כל השנה, יעשה תשובה ויתכפר לו, כמארז"ל²¹ שאלו לתורה הנפש החוטאת וכו',

(11) ראה סה"מ תר"ל ע' שנא. תרס"ד ע'
 (12) ויקרא ג', טז.
 (13) שם א', ט.
 (14) ראה תניא רפ"ו.
 (15) פינחס כט, יג.
 (16) ר"ה יז, ב.
 (17) ואתחנן ו, ה.
 (18) ראה תו"א מקץ לט, ג. לקו"ת שלח מב, ג. ובכ"מ.
 (19) משלי כז, יט. וראה תניא רפמ"ו.
 (20) תשא לד, ו.
 (21) ירושלמי מכות פ"ב ה"ו. ילקוט שמעוני תהלים רמז תשב.

ורק הקב"ה אמר יעשה תשובה ויתכפר לו, היינו, שענין התשובה הוא מצד בחי' הקב"ה שלמעלה מהתורה, בחי' החכמה דקדושה, ועד שע"י התשובה נעשה מרוצה וחביב כקודם החטא, ויתירה מזה, שזדונות נעשו לו כזכיות²², שלכן אמרו חז"ל²³ מקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד בו. ולאח"ז יכול להיות בירור העולם ע"י הקרבת הע' פרים בחג הסוכות, החל מיום הראשון שבו מקריבים י"ג פרים כו'.

וזהו הללו את הוי' כל גוים שבחווהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו, שמצד זה שגבר עלינו חסדו, שהו"ע גילוי בחי' רב חסד די"ג מדה"ר שלמעלה ממדידה והגבלה, שע"ז נעשית הטהרה דבני' ביוהכ"פ, אזי נעשה בכחם של בני' לפעול את בירור הע' אומות, היינו, לברר את ניצוצות הקדושה שיש בהם, דכיון שכל הנמצאים לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו²⁴, הרי מובן שיש בהם ניצוץ קדושה כו', וכאשר מתבררים הניצוצות שנמצאים בהע' אומות, אזי פועלים הניצוצות המבוררים בהע' אומות שנעשה אצלם הענין דהללו את הוי' כל גוים שבחווהו כל האומים. ובפרטיות יותר יש ב' אופני בירורים, שזהו החילוק בין כל גוים שבהם נאמר הללו את הוי' לכל האומים שבהם נאמר שבחווהו. והענין בזה, שיש בירור באופן שהטוב מתברר מן הרע ועולה למעלה, ואילו הרע הגמור שלא יוכל להתברר כלה ונאבד, וז"ש²⁵ לולי הוי' שהי' לנו בקום עלינו אדם, אדם בליעל דשליט באדם דקדושה, כמ"ש²⁶ עת אשר שלט האדם באדם לרע לו, היינו, שהכוונה בזה היא כדי לברר ממנו הטוב לגמרי ולא ישאר בו רק חלק הרע, וממילא יאבד כו'. אך יש בירור באופן שגם בחי' הרע עולה למעלה, אלא שאינו עולה להיות בבחי' פנימיות הקדושה, אלא בבחי' חיצונית ואחוריים דקדושה בלבד, ע"ד מ"ש²⁷ ועמדו זרים ורעו צאנכם, שהם בבחי' טפל לישראל. וכנגד ב' אופני בירור הנ"ל נאמרו בכתוב ב' הענינים דהללו את הוי' כל גוים שבחווהו כל האומים. הללו את הוי' כל גוים, הללו מלשון בהלו²⁸ נרו²⁹, שהו"ע האור והגילוי נוכמו שהוא בענין ההלל כפשוטו, שאמירתו היא על נס הגלוי דוקא³⁰, מורה על בירור ועליית הטוב בלבד, ומ"ש

(27) ישע"י סא, ה.

(28) לשון הכתוב — איוב כט, ג.

(29) ראה תו"א וישב ל, א. מקץ לו, א.

ובכ"מ.

(30) ראה מדרש תלפיות אות ה' ענף הלל

הגדול. אוה"ת (יהל אור) ע' קנר ואילך.

(22) יומא פו, ב.

(23) ברכות לד, ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ז

ה"ד.

(24) רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"א.

(25) תהלים קכד, ב.

(26) קהלת ח, ט.

שבחוהו כל האומים קאי על בחי' הרע שנברר ונעשה בבחי' חיצונית ואחוריים, שעז"נ שבחוהו, ע"ד מ"ש³¹ וחכם באחור ישבחנה, שהו"ע תיקון חיצוני בלבד.

ד) ונוסף לזה ישנו עוד פירוש, לאידך גיסא, שלאחרי שהללו את הוי' כל גוים שבחוהו כל האומים, שהו"ע בירור ועליית ניצוצות הקדושה שבעולם ע"י הקרבת הע' פרים בחג הסוכות, הנה עי"ז גבר עלינו חסדו בשמע"צ ושמח"ת, שהו"ע תגבורת השמחה והתענוג עלינו בתגבורת אור ושפע גדול מאד שנמשך לישראל דוקא, שזהו"ע כי גבר עלינו חסדו, עלינו דייקא.

ויובן בהקדם כללות הענין דשמחה של מצוה, כמארז"ל³² אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה, וכן לדבר הלכה וכו', וכמ"ש הרמב"ם³³ שהשמחה שישמח אדם בעשיית המצוה כו' עבודה גדולה היא כו' שנאמר³⁴ עבדת את הוי' אלקיך בשמחה ובטוב לבב. ועאכו"כ במצות התשובה שעל ידה מתקנים מה שפגמו בקיום התומ"צ, שמזה מוכח שהתשובה היא למעלה מתומ"צ, שלכן בכחה לתקן את החסרון והפגם בתומ"צ, והיינו, דעם היות שענין התשובה גופא יודעים מהתורה דוקא (ככל הענינים שבאים ע"י התורה, כמארז"ל³⁵ אסתכל באורייתא וברא עלמא), מ"מ, הרי אמרו חז"ל שאלו לתורה הנפש החוטאת במה תתכפר, ואמרה יביא קרבן כו', ורק כאשר שאלו להקב"ה, למעלה מהתורה, אמר יעשה תשובה ויתכפר לו (כנ"ל ס"ג). וזהו גם מה שאמרו חז"ל³⁶ שהקב"ה חתר חתירה תחת כסא הכבוד כדי לקבלו בתשובה, שזהו ענין שאינו שייך לב"ד של מעלה וכו', אלא להקב"ה בעצמו, שרק הוא האומר שיעשה תשובה ויתכפר לו. ועכצ"ל שענין התשובה שנאמר בתורה הוא באופן שהתורה מספרת שיש לו עוד דרך שלמעלה מהתורה³⁷. ומזה מובן גדול השמחה שצ"ל בעבודת התשובה בכלל, ובפרט בתשובה מאהבה שלמעלה מתשובה מיראה, שעל ידה זדונות נעשו לו כזכות²², במכ"ש וק"ו מהשמחה שישמח אדם בעשיית המצוה שעבודה גדולה היא,

(36) ראה סנהדרין קג, א. ירושלמי שם פ"י

ה"ב.

(37) ראה גם המשך תער"ב ח"ג ע' א'רנב.

ע' א'תח.

(31) משלי כט, יא.

(32) שבת ל, ב. תניא רפ"א.

(33) סוף הל' לולב.

(34) תבוא כח, מז.

(35) זח"ב קסא, סע"א ואילך.

ועאכו"כ במצות התשובה ששקולה כנגד כל המצוות³⁸, ולמעלה מכל המצוות, שלכן בכחה לתקן את כל הפגמים כו', הרי בודאי שצ"ל שמחה גדולה ועצומה שלא בערך להשמחה שבקיום כל שאר המצוות.

ובזה יובן ענין השמחה דחג הסוכות שנקרא זמן שמחתנו, והיינו, שנוסף על השמחה שבכל המועדים שנקראים מועדים לשמחה³⁹, הרי חג הפסח הוא זמן חרותנו, חג השבועות הוא זמן מתן תורתנו, ודוקא חג הסוכות הוא זמן שמחתנו, וטעם הדבר, לפי שחג הסוכות בא לאחרי שלימות התשובה דיוהכ"פ באופן שזדונות נעשו לו כזכות, ואז נעשה גם בירור ניצוצות הקדושה שבכללות העולם, שזהו"ע הללו את הוי' כל גוים שבחווהו כל האומים, ומצד זה השמחה היא גדולה ביותר⁴⁰, כמשל בן מלך שהי' בשבי' כו' ויצא לחפשי אל בית אביו המלך⁴¹, שאז השמחה היא גדולה ביותר, שלא בערך לגבי השמחה במעמד ומצב שבן המלך לא יצא מעולם מבית אביו המלך.

אמנם השמחה דחג הסוכות היא באופן שכאשר עובר יום ועוד יום, אזי באה השמחה בהתיישבות כו', וע"ד שמצינו גבי שבעת ימי המשתה דשמחת חתן וכלה, שכדי שיוכלו לברך שבע ברכות, משמח חתן כו', יש צורך בפנים חדשות דוקא⁴², כי לולי זאת באה השמחה בהתיישבות. אך השמחה דשמע"צ ושמח"ת היא שמחה חדשה לגמרי, ועלי' נאמר כי גבר עלינו חסדו, שהו"ע התגברות השמחה והתענוג בתגבורת אור ושפע גדול לישראל דוקא.

(ה) **וביאור** מעלת שמע"צ ושמח"ת שעז"נ כי גבר עלינו חסדו, יובן מכללות החילוק שבין שבעת ימי הסוכות לשמע"צ, שבשבעת ימי הסוכות מקריבים הע' פרים כנגד הע' אומות, משא"כ בשמע"צ מקריבים פר אחד איל אחד כנגד אומה יחידה, וכדאיתא במדרש⁴³ משל למלך שעשה סעודה שבעה ימים וזימן כל בני אדם שבמדינה בז' ימי המשתה, כיון שעברו ז' ימי המשתה אמר לאוהבו כבר יצאנו דינו מכל בני המדינה, נגלגל אני ואתה כו'. והיינו, שלאחרי עבודתם של בני' בביור העולם ע"י הקרבת הע' פרים, אזי חוזרים בני'

(41) תניא פל"א (מ, סע"א ואילך).

(42) כתובות ז, סע"ב ואילך.

(43) תנחומא ובמדב"ר שבהערה 5.

(38) בעל הטורים נצבים ל, י. וראה תנא

דבי אליהו זוטא פכ"ב (נוסחא ישנה).

(39) נוסח התפלה וקידוש דיו"ט.

(40) ראה גם לקו"ת שמע"צ פד, א. ובכ"מ.

ומתאחדים עם הקב"ה באופן דישראל ומלכא בלחודוהי, ולכן מקריבים אז פר אחד, כנגד אומה יחידה, היינו, כפי שבנ"י הם למעלה מהעולם, בהיותם מאוחדים עם הקב"ה.

אמנם גם בשמע"צ שבו נמצאים ישראל ומלכא בלחודוהי, נעשית פעולה בעולם, להיות נמשך ואמת הוי' לעולם. ויובן מהמשל למלך שמזמין לסעודה רק את אוהבו, שענין זה פועל כודאי גם בכל אנשי המדינה, אלא שהפעולה היא שיהי' ניכר אצלם שאין שום מציאות כלל מלבד המלך ואוהבו, אני ואתה. והיינו, שבשמע"צ נעשה גם בירור העולם באופן נעלה יותר, שהעולם מתבטל ממציאותו, עס ווערט אויס מציאות וועלט, שכל מציאות העולם היא המציאות של הקב"ה, תורה ומצוותי', שזהו"ע ואמת הוי' לעולם. והענין בזה, שבירור העולם שנעשה בחג הסוכות הוא באופן שישנו מציאות העולם, אלא שנתברר להיות טפל ובטל לקדושה. וכמו בהמשל דמלך שעשה סעודה וזימן כל בני אדם שבמדינה, שישנה המציאות דכל בני אדם שבמדינה, אלא שהם מסובים לסעודה יחד עם המלך, וכיון שבאור פני מלך חיים⁴⁴, נקראים גם הם בשם חיים, ולכן גם הם מהללים ומשבחים להוי' (הללו את הוי' כל גוים שבחוהו כל האומים), אבל עדיין נשאר המציאות שלהם. והיינו, לא מבעי אופן הבירור דשבחוהו כל האומים, דקאי על עליית בחי' הרע שאינו עולה להיות בבחי' פנימיות הקדושה, כי אם בבחי' חיצונית ואחוריים דקדושה בלבד, ע"ד מ"ש ועמדו זרים ורעו צאנכם, שהם בבחי' טפל לישראל (כנ"ל ס"ג), אלא אפילו אופן הבירור דהללו את הוי' כל גוים, דקאי על בירור בחי' הטוב בלבד שעולה בבחי' פנימיות הקדושה (כנ"ל שם), הרי זה עדיין באופן שהעולם נשאר בבחי' מציאות. משא"כ בשמע"צ (ושמח"ת) נעשה בירור העולם באופן שניכר בו שאין שום מציאות כלל מלבד המלך ואוהבו, והיינו, לפי שהעולם מתבטל ממציאותו לגמרי, וכל מציאותו היא המציאות של הקב"ה ותומ"צ. ומזה נמשך הכח לעבודה דבירור העולם לא רק באופן דכל מעשיך יהיו לשם שמים⁴⁵, אלא באופן דבכל דרכיך דעהו⁴⁶, היינו, שלא זו בלבד שכוונת העשי' היא לשם שמים, אבל הדברים עצמם נשארים עניני חול, אלא עוד זאת, שהנהגתו בעניני העולם, בכל העשרה דברים שמונה הרמב"ם⁴⁷ שבהם החכם ניכר ומובדל משאר העם, היא באופן שעל ידו גופא נעשה דעהו,

(46) אבות פ"ב מי"ב.

(47) הל' דעות רפ"ה.

(44) משלי טז, טו.

(45) שם ג, ו.

ידיעת הוי', כמ"ש⁴⁸ דע את אלקי אביך, היינו, שעניני העולם גופא נעשים קדושה⁴⁹. ועי"ז באים לשלימות בירור העולם כפי שיהי' לעתיד לבוא, וכבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה, כדכתיב⁵⁰ אתה הראת לדעת כי הוי' הוא האלקים אין עוד מלבדו, הראת ממש בראי' חושיית, כדכתיב⁵¹ וכל העם רואים את הקולות, רואים את הנשמע⁵², ופי' רז"ל⁵³ מסתכלים למזרח ושומעין את הדיבור יוצא אנכי כו', וכן לארבע רוחות כו'⁵⁴, וכמו כן תהי' מציאות העולם לעתיד לבוא, שיהיו רואים כח הפועל האלקי בנפעל⁵⁵, וכמארז"ל⁵⁶ בעולם הזה אם אדם הולך ללקוט תאנה בשבת אין התאנה אומרת כלום, אבל לעתיד לבוא אם אדם הולך ללקוט תאנה בשבת, היא צווחת ואומרת שבת היום, ועד"ז אמרו חז"ל⁵⁷ אבני ביתו של אדם וקורות ביתו של אדם מעידים בו, שנאמר⁵⁸ כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה. והיינו, שמציאות העולם היא באופן שניכר בו שאין שום מציאות אחרת מלבד אלקות, שזהו"ע ואמת הוי' לעולם.

(ו) **ועפ"ז יש לבאר מאמר הזהר⁵⁹ בביאור המשל על שבעת ימי הסוכות, וז"ל: מתל למלכא דזמין אושפיזין, אשתדלו בהו כל בני היכלי', לבתר אמר מלכא עד כאן אנא ואתון אשתדלנא כלהו באושפיזין וקרבתון קרבנין על שאר עמין בכל יומא, מכאן והלאה אנא ואתון נחדי יומא חד, הה"ד⁶⁰ ביום השמיני עצרת תהי' לכם, והיינו, שכל בני המדינה שהזמין המלך בז' ימי המשתה נקראים בזהר בשם אושפיזין, ולכאורה אינו מובן, הרי מצינו בזהר⁶¹ שבשבעת ימי הסוכות ישנם ז' אושפיזין עילאין שהם אבות העולם, אברהם יצחק ויעקב וכו', וא"כ הרי זה בסתירה למאמר הזהר שהאושפיזין הם כל בני המדינה. אך הענין הוא, שכללות הענין שאבות העולם נקראים בשם אושפיזין קשור עם פעולתם בבירור אוה"ע, כל בני המדינה, וכמו שמצינו גבי אושפיזא הא' שהוא אברהם, אחד הי' אברהם⁶², שנאמר בו⁶³ ויקרא שם בשם ה' א-ל**

(48) דברי הימים א כח, ט.

(49) ראה לקו"ש חכ"ה ע' 135. וש"נ.

(50) ואתחנן ד, לה.

(51) יתרו כ, טו.

(52) פרש"י עה"פ.

(53) כ"ה בתניא פל"ו (מו, א). וראה

תקו"ז תכ"ב (סד, ב).

(54) ראה תקו"ז שם. שמו"ר פ"ה, ט.

(55) ראה תו"ח תצוה תפב, א ואילך.

ובכ"מ.

(56) מדרש תהלים ספע"ג.

(57) תענית יא, א.

(58) חבקוק ב, יא.

(59) ח"ג קד, ב.

(60) פינחס כט, לה.

(61) שם קג, ב ואילך.

(62) יחזקאל לג, כד.

(63) וירא כא, לג.

עולם, א"ת ויקרא אלא ויקריא, מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה בפי כל עובר ושב כו', ועד שפעל עליהם שיודו וישבחו למי שאמר והי' העולם⁶⁴, שזהו גם מה שאמר דוד (האושפיזא הז') הללו את הוי' כל גוים שבחווהו כל האומים. ועל שם זה נקראים אושפיזין, כמו אושפיזא שאינו בא רק לפרקים, כיון שכללות ענין הבירורים שיוכללו ויעלו באלקות אינו אלא לפרקים. משא"כ ענינו של שמע"צ קשור עם בני" כפי שהם מצד עצמם, היינו, לא כפי שהם אושפיזין ע"ש פעולתם בבירור העולם, אלא כפי שהם בני היכלי' בתמידות, שלכן מקריבים אז פר אחד איל אחד, כנגד אומה יחידה, שזהו"ע כי גבר עלינו חסדו, עלינו דייקא, אלא שגם מזה נמשך בעולם, שזהו"ע ואמת הוי' לעולם.

ז) **וזהו** כללות הענין דשמע"צ ושמח"ת, שהם בחודש תשרי, אותיות רשית⁶⁵, כידוע⁶⁶ שכל מועדי חודש תשרי הם מועדים כלליים שעניניהם נמשכים על כל השנה כולה, החל מראש השנה שממנו נמשך על כל השנה ענין הקבלת עול, וכן יוהכ"פ, שממנו נמשך על כל השנה ענין התשובה וענין מ"ת דלוחות שניות⁶⁷, וכן חג הסוכות שמע"צ ושמח"ת, זמן שמחתנו, שמהם נמשך על כל השנה כולה הענין דשמחה של מצוה, ובפרט בשמח"ת, כמנהג ישראל שבשמח"ת השמחה היא בהתגברות גדולה ביותר, בבחי' כי גבר עלינו חסדו, עלינו דייקא, שענין זה נעשה לאחרי שכבר פעלו את בירור העולם ע"י הקרבת הע' פרים להיות הללו את הוי' כל גוים שבחווהו כל האומים, עי"ז שגבר עלינו חסדו בהתגלות י"ג מדה"ר ביוהכ"פ, שאז יכולים לפעול בירור העולם החל מהקרבת י"ג הפרים ביום ראשון דחג הסוכות עד להקרבת ז' הפרים ביום השביעי דחג הסוכות, ועי"ז נעשה הענין דגבר עלינו חסדו בשמע"צ שבו מקריבים פר אחד איל אחד [ויש להוסיף, שגם הענין דפר אחד ואיל אחד דשמע"צ בא מיוהכ"פ, שגם בו מקריבים פר אחד איל אחד], כנגד אומה יחידה, ישראל ומלכא בלחודוהי, והיינו, שאז נמשך ומתגלה הענין דיבחר לנו את נחלתנו⁶⁸ שאומרים בר"ה לפני תק"ש [נוסף על הגילוי בחג הסוכות עי"ז שישאל יוצאין ולולביהן ואתרוגיהן בידיהם שע"ז יודעים דאינון נצוחיא⁶⁹], באופן דענני במרחב י"ה⁷⁰, ע"י השמחה דשמח"ת

64) סוטה יו"ד, סע"א ואילך.

65) בעל הטורים עקב יא, יב.

66) מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ט ואוה"ת

סוכות שם. וראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ו ע'

שעט. אוה"ת ברכה ע' א'תתסו. סה"מ תש"ב

ע' 49.

67) ראה אוה"ת תשא ע' בינו.

68) תהלים מז, ה.

69) ויק"ר פ"ל, ב.

70) תהלים קיח, ה.

באופן שפורצת כל הגדרים⁷¹, כולל גם שיומשך על כל השנה כולה הענין דשמחה של מצוה ושמחה של תורה, שמביאה הצלחה בלימוד התורה וקיום המצוות, ועי"ז זוכים לקיום הבטחתו של הקב"ה אם⁷² בחוקותי תלכו (שתהיו עמלים בתורה) ואת מצוותי תשמרו גו' אזי ונתתי גשמיכם בעתם וגו', וכל הברכות האמורות בפרשה, עד ואולך אתכם קוממיות⁷³, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

(73) שם, יג.

(71) ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.
(72) בחוקותי כו, ג"ד (ובתו"כ ופרש"י).